

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELO FIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Négy évre	800 Lei
Fél évre	800 Lei
Negyed évre	150 Lei
Havonta	50 Lei

Hirdetések díjazásáért.

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 ál. Bucarestben 50 banival
több.

Lenin.

A vidéki orosz proletárból mindenható diktátorrá lett Lenin meghalt. Halála híre az utóbbi esztendőben már több ízben többé-kevésbé komolyabb formában bejárta a világsajtót, egyszer megmérgezték, máskor ellenforradalmi összeesküvésnek lett az áldozata, volt olyan eset is, hogy súlyos betegség vetett véget kalandos pályafutásának, de a hírek utóbb mind valótlannak bizonyultak. Lenin most komolyan és végérvényesen meghalt és megcáfolta azt a közmondást, hogy akinek a halálhíre költik, az sokat él.

Lenin halála súlyos veszteség az orosz bolsevista vezérekre, mert ennek a hallatlan energiájú embernek az egyénisége jelentette magát a bolsevizmust. Képes volt a nagy orosz kolosszuson urrá lenni és halála könnyen eredményezheti a kommunista gépezet felborulását, amelyet eddig is csak a vasfegyver és a terror tartott össze. Az oroszországi kommunista kormánnyal elégedetlenek most formálisan erőt merítenek a vezér halálából, mert Leninnek az életből való eltávolozásával lehullt a bolsevista uralom koronája. Lenin Marx kommunista kiáltványának értelmében próbálta teljesen proletár alapon újjáépíteni a világot. Meg akarta ölni az egyént és a gondolkodó, érző, szenvedélyekuralta embert precizen működő engedelmes géprésszé akarta lefokozni. A teoria fanatikusa azonban nem számolt a gyakorlati és reformatori munkájában szomorú csalódások érték a vezért. A legnagyobb csalódása az volt, hogy az új eszme nem tudott az orosz határokon tuljutni. Európa idegen kedéssel fordult el az északra jövő ige elől és a bolsevizmus megmaradt orosz speciálisnak.

Hat év múlt el a bolsevista forradalom propagálása óta és ez az elmúlt hat év megtanította az idea lista Lenint arra is, hogy az ő álomvilága sohasem valósulhat meg és úgy ő, mint vezértársai a kényszerítő körülmények hatása alatt kénytelenek voltak engedni elveikből: meg kellett indítani az általuk annyira üldözött kereskedelmet is fel kellett szabadítani az államosítás alól a termelő eszközök nagy részét. Ez már félig a vereség beismerése volt és tetézte még a vereséget az is, hogy a szociáldemokraták hatalmas tömegei úgy Európában, mint Amerikában a legerélyesebb ellenállást fejtették ki a bolsevista tanokkal szemben és mint ellenforradalmárokat látta maga ellen fordulni azokat a szociálistákat, akikhez hűsége minden emléke fűzte, akik a tanain nevelődött és példának

a táborában évtizedekig harcolt.

Lenin gigászi munkája, mint a legtöbb ujtató, temérdek gyűlöletet font a reformátor köré. Lenin lerombolta a régi orosz társadalmat, kiirtotta az oligarchiát, de meg kellett érnie azt, miként fejlődik a régi oligarchia helyén egy új oligarchia: a vezérek, a népbiztosok arisztokráciája. A forradalompropagáló mindenható diktátor kikergette a régi kastélyokból a nemességet és az üresen maradt fényes apartmanokba, a nagy városok díszes palotáiba rövidesen bevonultak a népbiztosok, a

kik semmivel sem éltek rosszabul, mint elődeik. Lenin a romlás munkáját tökéletesen elvégezte, de az építésnél megakadt és ha visszatekintett nagy művére, látta, hogy az elpusztított osztályok helyébe új társadalmi osztályok képződtek és az osztályuralom más alakban, de tovább folytatódott.

A nagy álmódzó most méreven fekszik koporsójában, beszédes, fanatizált tudó ajkai némák. És a história, amely mindenkiel szemben igazságos, őt Marx és Engels mellé helyezi.

Lenin agyvérzésben meghalt.

(Az orosz szovjettiktátor tragédiája. — Oroszország hat napig gyászolja Lenint. — Hogyan lett a vidéki orosz nemesből a nagy birodalom ura.)

(Saját tudósítónktól.) Ezúttal igaznak bizonyult a hír: Lenin tényleg meghalt. Az utóbbi években már többször bukkant fel a hír, hogy az orosz szovjet vezére meghalt, különböző stockholmi, londoni és párisi távirati-ügynökségek megmérgezték, revolverrel súlyosan megsebesítették, ellenforradalmárokat felrobbantották, majd természetes halállal is elköltöztették az életből, de Lenin mindig rácafolta a hírekre. Most azután magából Oroszországból jött a hír, hogy a hatalmas birodalom korlátlan ura a forradalmat megteremtő Lenin komolyan meghalt. Az évek óta tartó szinte emberfeletti munka még ennek a vasembernek a szervezetét is megörölte, hirtelen fáradt agyvérzés költözte életét. Halála egész Oroszországban mély megdöbbenést keltett, ami kitünik a Moszkvából keltezt táviratok hangjából is. Lenin haláláról alább következő eredeti távirataink számolnak be:

Az első táviratok.

Moszkvából táviratozzák: Lenin, a szovjetkormány elnöke, január 21-én itt hirtelen meghalt. Lenin halálhíre londoni távirat is megerősíti. A londoni szovjetdelegáció hivatalosan értesítette a külügyi hivatalt, hogy Lenin Moszkvában meghalt. A hír nagy meglepetést keltett.

Párisból táviratozzák: A Havas iroda jelenti: Az orosz táviratiroda szerint Lenin január 21-én a Moszkva melletti Gorkiban halt meg. Orvosa jelentette, hogy lélekzététele délután félhatkor akadozóvá vált, orvostól elvesztette

te és általános gyengeség vett rajta erőt. Hat óra tizenöt perckor a légzési centrum hűtésének tünetei között kiadta lelkét. A halálról kiadott kormánykommüniké a következőket mondja:

A szovjetkormány kommunikéje Lenin haláláról.

Oroszország népe! Lenin nincs többé közöttünk, de nagy műve rendületlenül megmarad. A szovjetkormány folytatni fogja a művet és továbbra is az általa megjelölt uton halad.

Lenin holttestét szerdán Moszkvába szállítják. A lakosságnak megengedték, hogy a ravatalt megtekinthesse.

Párisból táviratozzák: A kommunista internacionale végrehajtó bizottsága valamenyül osztályához felhívást intézett, amelyben a következőket mondja:

A nemzetközi proletárlátást most érte a legnagyobb veszteség Marx halála óta. De a kalappal a munkásosztály mesterének friss sirja előtt! A nemzetközi proletárlátás tudja, mit veszített Lenin halálával. A kommunista internacionale és a szovjetek összetömörülnek, hogy folytassák a munkát abban a szellemben, amelyet Lenin örökül hagyott.

A halál oka.

Moszkvából táviratozzák: Lenin temetése szombaton lesz. Holttestének a felboncolásakor a véredények erős elváltozását állapították meg. A halál közvetlen oka a fehérgyútkérvény véredényében támadt friss vérzés volt. Moszkvában hat napra betiltottak minden vizitumot és nyilvános mulatságot.

Moszkvából jelentik: Nyolc napon belül fog összeülni a szövetségi kongresszus, amely Lenin utódjáról dönt. Lenint eddig gazdasági ügyekben Riko, politikai ügyekben Kamenev helyettesítette. Jól értesült helyről közlik, hogy Trockij nem fog a küszöbön álló elhatározásokban aktív részt venni, mert súlyos betegen fekszik távol Moszkvától.

Washingtonból jelentik: Illetékes tényezők kijelentették, hogy Lenin halálával, az Egyesült Államok politikája Oroszországgal nem fog változni, ha Oroszországban sem változnak az eddigi viszonyok.

Egy szédítő pályafutás.

A Lenin név tulajdonképpen csak felvett név, az orosz bolsevista vezért eredetileg Uljanoffnak hívták. Uljanoff dél-oroszországi ősi kőnemesi családból származott, apja kis birtokán gazdálkodott és a fiatal Uljanoff felkerült Pétervárra az egyetemre. Az elégedetlen, új Oroszországról álmódó egyetem hallgatók rövid idő múlva ott látták soraik között a vidékről jött fiatal diákot aki már akkor fejtette komolyságával, tudásvágyával és hihetetlen munkabíráásával. Azután jött az 1906-iki Gapon lázadás és Uljanoff is a barrikádokon harcolók között volt. Elfogták és Szibériába deportálták. Nyolc évig volt Szibériában és ez az idő teljesen elég volt ahhoz, hogy a szíve meg teljen gyűlölettel és hogy a fiatal diákból komoly, fanatikus forradalmár váljon. Visszajövele után még pár évig Oroszországban időzött, ahol a munkásság körében hatalmas népszerűsége tett szert. A kormány tehetetlen volt vele szemben, mert a népszerű ember letartóztatása zavarokat idézett volna elő. A háború alatt mint számtizott Svájcban tartózkodott és itt bogozta a forradalom szálait. Az Ochrana még itt is erős megfigyelés alatt tartotta és minden lépéséről ment értesítés Pétervárra. Hamis néven, hamis utlevéllel jött Svájcba, de beutazta Németországot is és truzamosabb ideig tartózkodott Leipzigben. Londonban is volt, ahol szintén tárgyalt a forradalmi elemekkel és bámulatos lelkeslényességgel és energiával állami dóm érintkezésben volt az oroszországi testvérekkel. Amikor a Keresztény forradalom megkezdte az

Egy magyar képviselő pere

az „Aradi Közlöny” négy év előtti cikke miatt.
(Dénes István contra Gaál Gaszton. — Tóth Endre közjegyző a vádlottak padján.)

(A Közlöny budapesti tudósítójának jelentése.) Dénes István dr. nemzetgyűlési képviselő rágalmarzás vétsége címén feljelentést adott be dr. Tóth Endre debreceni királyi közjegyző ellen. A feljelentés szerint Tóth Endre dr. levelet írt Gaál Gaszton nemzetgyűlési képviselőnek, melyben azt állította, hogy Dénes István dr. 1919. januárjában Szászvároson egy gyűlés alkalmával azt a kijelentést tette a magyar zászlóra: *Ette vol na meg a fene, aki ezt a rongyot feltalálta.*

A budapesti büntető járásbíró-ságon most volt kitűzve ennek az ügynek a tárgyalása. A tárgyaláson Tóth Endre dr. kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és elismeri, hogy levelet írt Gaál Gaszton nemzetgyűlési képviselőnek. Védekezésében elmondotta, hogy neki nem mint vádlottnak, hanem mint tanúnak kellene szerepelnie. 1921-ben ugyanis a budapesti királyi ügyészség megidézte őt és vallomást kellett tennie Dénes István dr. multijára vonatkozólag. Tanuvallomásában kötelességszerűen elmondotta annak idején, hogy 1920 tavaszán azt olvasta az *Aradi Közlönyben*, hogy Dénes István dr. sikasztott és okiratot hamisított, majd pedig megszökött.

Elmondotta az ügyészség előtt még azt is, — aminek állítólag fül tanuja volt — hogy 1919 januárjában Szászvároson, a Magyar Karszínó könyvtártermében egy összejöveten, amelyen a szociáldemokraták szidták a magyar sovénizmust és osztályuralmat. Dénes István dr. is részt vett ezen az összejöveten — emlékszik, hogy szírikké katonai szövetből készült civilruhában volt öltözve — és egyszerre csak beleszólt a vitába: „Ette volna meg a fene, aki ezt a rongyot feltalálta.

— En Gaál Gaszton — folytatta további védekezését — nem is ismerem, soha nem is láttam és halvány sejtésem sincs, hogy az ügyészség előtt tett vallomásom miként jutott előzre. Gaál Gaszton a nemzetgyűlésnek 1923 július 12-iki ülésén hivatkozott az én tanuvallomásomra, melyről Dénes István kijelentette, hogy sílány hazugságnak tartja. Ugyanakkor egy másik képviselő is közbeszólt és rá is célozva azt kiáltotta: „Himpellér, hazug tanu”. — Hogy ez így történt, a nemzetgyűlési naplóval is bizonyítható. Minthogy elégtételt másképp nem tudtam szerezni, fel akartam kutatni azokat az okmányokat, melyekből kitudni, hogy annak idején az ügyészség előtti ényleg igazat mondott.

— Beszereztem tehát az *Aradi Közlöny* eredeti számát, beszereztem a Dénes ellen kiadott elfogartás: parancsot és egész véletlenül hiteles okiratot is szerezhettem arról, hogy a tordai törvényszéken is eljárás folyt Dénes István ellen lopás büntette címén. Ezeket az összegyűjtött adatokat azután elküldöttem Gaál Gaszton képviselőnek, annak igazolására, hogy nem vagyok himpellér, hazug tanu.

— Huszonöt éve vagyok közjegyző — folytatta védekezését Tóth Endre dr., — de sohasem követtem el a legcsekélyebb szabálytalanságot sem.

Dénes István jogi képviselője, dr. Horváth Zoltán kijelentette, hogy eddig csak inkrimálta, ami a magyar trikolóra vonatkozott, azonban a tárgyaláson előterjesztett állításokat, melyeket most hall először, szintén vád tárgyává teszi.

Biró Balázs védő azt hangoztatja, hogy Gaál Gaszton 1923 július 12-én ugyanazokat mondotta el, amit december közepén, tehát Dénes képviselőnek tudnia kellett ezekről a kérdésekről, ezek tehát nem lehetnek az ő számára novumok.

A bíróság a tárgyalást itt félbeszakította és annak folytatását február 9-ikére halasztotta.

Kifosztották Csutinát.

(Lopások a téli strandfürdőben.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Neptunstrand kabinjainak rendszeres nyári kifosztásaihoz az aradiak hozza vannak szokva. A nyári strand időben rendszeresen történtek kabinfosztogatások és igen gyakran a vendégek a legkétségbeesettebb helyzetbe kerültek mert az ügyes tolvajok nem törődve a következményekkel, a legszükségesebb ruhaneműket vitték el. Ezek a kabinfeltörések eddig csak a nyári időszakban voltak megszokottak. Most azonban megváltozott a helyzet. Csutina meszter, aki a legdermesztőbb hideg dacára teli strandéletet vezetett be a Neptunban, számos tanítványt és követőt talált. Eddig tizenötön jelentkeztek hivatalosan Arad város vezetőségénél és engedélyt kértek a teli strandolásra. Tizenötön vannak hivatalosak, sokan vannak azonban olyanok, akik engedély nélkül akarják élvezni a teli strand gyönyöreit. Tegnap délután egész tömeg ember ment be a Neptun fürdőbe, akik fürödni akartak. A felelevenített strandkonjunktúra természetesen megszülte a maga kabinfosztogató bandáját is. Amikor Csutina apostol tanítványaival befejezte a fürdést és az öltözködéshez akartak hozzáfogni, megdöbbenve látták, hogy kabinjaikat feltörték és onnan több értékes dolgot vettek el.

Azonnal jelentést tettek a közelben posztoló teli strand rendőrének, a ki hamarosan megállapította, hogy a betörők nemcsak Csutina meszter és tanítványainak kabinjait, hanem majdnem az összes kabinokat feltörték, amelyekből foga-

kokat és egyéb nyári strand szezonból ott maradt szükséges dolgokat loptak el. Az esetről jelentést tettek a rendőrségen, ahol megindult a nyomozás a teli strand kabinfosztogatóinak kézre kerítésére.

Akik az uccából élnek. I. Aradi hordárok alkonyja.

Hiába akarjuk és akarhatjuk erélyesen határozni magunkban, hogy nem térünk folyton vissza a régi időkre, amikor még minden jó volt és szép, — nem sikerül. Szinte feltör az emberben amikor tapasztalja valamely régi intézmény alkonyát — de más volt valamikor. Az az egy vigasztaló, hogy az igazság, ha banális is, igazság marad. Egy ilyen régi intézmény alkonyát tapasztalhatja aki az uccák belső életét figyeli és nem siklik el a zajló tömeg felett. Valamikor a társaságbeli embereknek nélkülözhetetlen volt a hordár, akit oly intim ügyekbe avatott, amelyekről tán még legbelső barátjának sem szólt. A hordár szerzett a gavallérnak kölcsönöket zálogra, vitte a csokrokat, ajándékokat az imádott hölgynek, a szobalány útján informálta a szerelmest, hogy imádottja szereti-e és ami a fő, a postilion d'amour csakis a hordár volt. Ma mindennek vége és ha megkérdezzük, hogy miért, ránkmened egy szó: pénzhány.

Ma összesen négyöt hordár van Aradon, ezek is csak úgy tengődnek egyik napról a másikra. Megbízás alig van, többnyire a Fehér Kereszt előtt pipáznak és elmélkednek a régi jó időkről, amikor még alig győzték a sok szerelmes levelet vinni és amikor egy kedvező válasz után gyönyörködve nézték a markukba nyomott egy vagy két koronást.

Megkérdeztünk néhányat a régi hordárokból, hogy mint vélekednek a megváltozott időkről.

— Mit mondjunk. Az urak épp oly jól tudják mint mi, hogy ma nekünk a legrosszabb. Az urak mostanában vagy nem küldenek virágot már a hölgyeknek, vagy ha van pénzük virágra, maguk viszik el és megspórolják, amit a hordárnak adnának. Levelek...?... — és lemondóan legyint a kezé-

vel. — Nem ér ez így semmit uram. Nemsokára levettjük ezt a sapkát és más foglalkozás után nézünk.

Megintervjuváltuk még az öreg Heimermant, aki huszonkilenc év óta áll a volt Dácia kávéházban és aki egyébként többszörös milliomos — német márkában. Ugyanis amikor a márka már nagyon alacsonyan állt, bizva abban, hogy újra emelkedni fog, befektetie kis pénzét márkába. Most kikapátázhatja a szobáját vele.

— Mit csinálnak. Már megszoktam ezt a mesterséget, hisz 29 év óta üzöm. Azelőtt ha egy fiatalur megakart ismerkedni egy szép hölgyvel, engem küldött egy kis levéllel. Most — hozzácsatlakozik és bemutatkozik vagy — megvárja míg a hölgy int neki. Ránk már nincs szükség. Azután a legnagyobb baj az, hogy nincs senkinek pénze. Ma értékes, ezeket érő ékszerekre nem tudok egy-két ezer lejt felvenni. Zálogház már nincs és így lassanként a szegény hordárnak nincs mit tennie. Most ez is megszűnt — ezzel a volt Dáciára mutatott. — Amióta itt állok már nyolc gazdát cserélt ez a kávéház, a költenedék most megszűntette.

Kész. Ebből láthatjuk, hogy a hordárok nemsokára, csak mint a mult emlékei szerepelnek és a legújabb generáció azt sem fogja tudni, hogy mi az a hordár.

Csak a régivágású öreg néni-kék fogják mesélni, hogy valamikor úgy kapták a szerelmes leveleket, hogy egy hordárnak nevezett ember számozott sapkával a fején hozta és megvárta a választ. Hacsak a szerelmes levelek addig nem mennek ki szintén a divatból. Mert lassankint minden elmúlik és minden avult lesz. Még a szerelem is... (m. r.)

Tulankhamen átka.

(A kutatás újabb áldozata. — Egy híres angol röntgen specialista hirtelen halála.)

(Londoni levelezőnkől.) Az angol társaságban babonás süttögés kei szárnyra a legújabb halál eset hírére. Lord Carnarvon halála alkalmával egy legenda támadt, amely szerint mindazok, akik a faraot siri nyugalomban fiaborgatják, bosszúja következtében hirtelen halállal fognak kímülni. Most egy híres angol röntgen specialista Archibald Douglas Reid az áldozat. Amint emlékeztetes, Lord Carnarvon halála után Car-

ter az ismert egyiptológus vette át az ásatások vezetését. Miután a mumian semmiféle feliratot nem sikerült felfedezni, elhatározta, hogy Angliából egy specialistát hív és megröntgenozteti a mumiat, talán ezáltal fog a mumia kiderülni. Összekötetésbe lépett Reiddal és megegyeztek, hogy február 16-án Reid Egyiptomba utazik a kutatások megejtésére. Néhány nappal ezelőtt Reiddal véletlen baleset történt. Egy kísérlet alkalmával egy röntgensugárral megégette kezét. A specialista nem tulajdonított semmi különös fontosságot a balesetnek, míg a napokban vérmérgöz állott be a

A Lubinszky gyerekek.

(Saját tudósítónktól.) A csodálatos tehetségű művészgyermek teljesen meghódították Arad közönségét. Tegnap délután ismét gyönyörködhattunk játékaikban és minden jelenésük után lelkesedő tapsorkán jutalmazta az apró színeseket.

Közvetlen az előadás után fölkerestem a kis művészeket. — „Védd magad”. Hallatszik ki az öltözőből. Belépek. Furcsa kép tárul elém. A kis tizenkétéves Tibi éppen Mancsi nővérével viv. Eleinte azt hittem, hogy valamelyik szerepüket tanulják, de miután aztán kiderült, a kis művészek feledve színházat, taptot, sikert, összekaptak egy csokoládé bombon felett és a kis Tibi lovagias párbajra hívta ki nővérkéjét. Ezek a kis művészek még nem fáradnak ki két és félórás előadás után, hanem vígan hancuroznak az öltözőben, amelyet valóságos gyerekszobává alakítottak át. — Ki tanít benneteket? Tettem fel a kérdést. — Na még csak az kellene, hogy bennünket valaki tanítsa — felelte önrésztesen a kis Tibi. Ami pedig a lámpalázat illeti, azt az érzést nem ösmerem. Legkedvesebb film szerepem — folytatja — a „Koldus és királyfi”. Jelentékeny szerepem van a „Lukrecia Borgiá”-ban, ahol együtt játszom Conrad Veitttel és Paul Wegenerrel. Utolsó két nagy filmem a „Dauphin” és a „Csoda gyermek”.

— Bizony Szerkesztő bácsi én már beutaztam az egész világot. Két és fél éves voltam, amikor először játszottam és azóta jártam Ausztriában, Német, Olaszországban, Dalmáciában, Északafrikában, de legkedvesebb emlékem, mégis mostani kolozsvári szereplésem, ahol a lelkes közönség testvéreim és irántam való szeretete jeleül az előadás után kifogta a lovarkát a kocsiból és egész házáig húzta. Most erősen tanulok angolul, mert megyünk Amerikába, Kaliforniába.

Nagy drámai tehetség a tizenegy éves Lubinszky Mancsi, ki az „Eltűnt angyal” című filmben együtt játszik bátyjával. A beszélgetést most félbeszakítja a legkisebbik Lubinszky, a nyolc éves Lilly. Azzal lép be az öltözőbe, hogy éhes és szeretne uzsonnázni. Eszrevesz engem.

— Ez a bácsi talán minket akar kiírni az újságba? Nahát bácsi írja ki, hogy nagyon barátságos város ez az Arad, ahol már sok kis pajtásom van, köszönöm nekik a taptot és a cukrot.

Azután odafordul apukájához, hízvelegy kéri, hogy vigye őket este a moziba. És felém fordulva mondja: — Mert nemcsak játszani szoktunk a filmben, hanem közönség is szeretünk lenni a moziban. Etienne.

Eredménytelen tanácskozások az iskolaügyben.

(Magyar püspökök Angheliescu miniszter előtt. — A miniszter nem adott határozott választ.)

Bucurestiből táviratozzák: Angheliescu közoktatásiügyi miniszter ma délelben értekezletre hívta össze az erdélyi kisebbségi egyházak vezetőit. Az értekezleten megjelentek gróf Majláth Gusztáv albajuliai (gyulafehérvári) és Bielik Imre oradeamarei (nagyvárad) püspök, Pacha Ágoston csanádi egyházmegyei püspöki adminisztrátor, Balázs András kanonok, Tatarescu kisebbségi államtitkár, Popa Livia és Dumitrescu vezérigazgatók, Sándor József magyar párti és Reuter sváb párti országgyűlési képviselők. Először Majláth püspök szólalt fel. Francia nyelven ismertette a katolikus egyház sérelmeit és törvényi visszapillantásában kifejtette, hogy az egyház autonóm jogát minden állam közzelében tartotta. Az egyháznak joga van iskolák fenntartására és kérte, hogy a kisebbségi iskolák anyanyelvükön taníthatassanak. Bielik püspök ha-

sonló szellemben szólalt fel, majd Pacha Ágoston apostoli kormányzó beszédében kijelentette, hogy az összes kisebbségi egyházak remélik, hogy az iskolákat fenntarthatják és azokban anyanyelvükön taníthatnak. Kérte a közoktatásiügyi minisztert, hogy kérésükre lehetőleg rövid időn belül nyilatkozzék és részletesen precizírozza az iskolák vizsgálatának anyagát. Angheliescu miniszter válaszában a teljes román nyelvű tanítás bevezetése mellett foglalt állást. Pacha Ágoston apostoli kormányzó intervenált a nagyenyedi és a temesvári német iskolák megszüntetése ügyében és kérte, hogy a miniszter minél előbb engedje meg az iskolák megnyitását. A miniszter válaszában kifejtette, hogy határozott választ egyelőre egyik kérésre sem tud adni. Az iskolák megnyitása ügyében pedig a legközelebbi iskolaügyi törvény fog dönteni.

A titokzatos tesvérdráma.

(Nem tudják megállapítani a gyilkosság lefolyását.)

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi borzalmas temesvári gyilkosságot még ma is titokzatos homály fedi. A két Vukov testvért ma délután boncolták fel és a boncolás megállapította, hogy az összes sebek halálosak voltak. Azt nem lehetett megállapítani, hogy milyen távolságról és ki lötte le a testvéreket. A kétségbeesett anyát teljesen megtörte a tragédia és kihallgatása alkalmával zokogva jelentette ki, hogy lehetetlennek tartja azt, hogy a testvérek egymást gyilkolták meg. Valószínűnek látszik, hogy az idősebb Vukov fegyverét tisztogatta vagy tréfából öccsére tartotta revolverét, amely elsült. A golyó nyakszirtén találta a szerencsétlen fiút. Amikor az idősebb Vukov látta borzalmas tetét, öngyilkosságot követett el. Az idősebb Vukovban három golyót találtak és a golyók okozta sebek mind halálosak voltak. A nyomozást a titokzatos tragédia ügyében tovább folytatja a rendőrség.

A félévi vizsgák.

(A katolikus gimnáziumban tartják a vizsgálatokat.)

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt lépett érintkezésbe Fischer Aladár, az aradi katolikus főgimnázium igazgatója azoknak az általi középiskoláknak igazgatóival, amely intézetek tanárai vizsgáztatni fogják most félévkor a főgimnázium tanulóit. A katolikus főgimnáziumnak husz osztálya van, amelyekben átlagosan osztályonként tíz-tíz tantárgyból kell vizsgáztatni. Így körülbelül kétszáz vizsgázó csoportról van szó és a vizsgáztatás ennek következőben hosszabb időt fog igénybevenni. A vizsgák pontos terminusára vonatkozólag még nem tudott Fischer igazgató megállapodni Cri-

san és Mihulin igazgatókkal, mert az állami középiskolákban a rendszeres tanulók számára fél évi vizsgák nincsenek, ellenben rendszeresen folyik a tanítás. Az állami középiskolai tanárok ennek következtében csak a délutáni órákban vizsgáztathatnak és az állami iskolák magán tanulóinak vizsgáit is ők kell, hogy vezessék. Minden valószínűség szerint csak a délutáni órákban lesznek a vizsgák és délelőtt rendszeresen tanítani fognak a vizsgák idején is a katolikus főgimnáziumban. Fischer igazgatónak azt a bejelentését, hogy a vizsgákat a katolikus főgimnázium épületében tartják, az állami középiskolák igazgatói ellenvetés nélkül tudomásul vették. A vizsgákra vonatkozólag vasárnap fognak az igazgatók véglegesen megállapodni.

A magyar kölesön újabb akadályai.

(A kisanant fizetési haladékok követel.)

Londonból táviratozzák: Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök a Reuter távirati iroda munkatársának kijelentette, hogy a Magyarország érdekében ma hozott határozat elő fogja segíteni, hogy Közpeurópa gazdasági és pénzügyi téren rendezett állapotok közé jusson. Reméli, hogy most már a jóvátételi bizottság is kedvező döntést fog hozni. Magyarország számít arra, hogy a kölesön elhelyezésénél az angol pénzügy fog vezetni a többi országok előtt. A Reuter távirati iroda egy másik jelentése szerint a magyar újjáépítés terve nyomban hatályba lép, mielőtt a politikai feltételeket tartalmazó első jegyzőkönyvet az érdekelt hatalmak aláírták és a jóvátételi bizottság meghozza a kívánt döntést. A második jegyzőkönyvet csupán a magyar állam képviselőinek kell aláírni. A legközelebbi lépés az lesz, hogy a Népszövetség bizottsága Budapestre utazik és a magyar kormányval együtt működik a

költségvetési program megállapításában és az önálló Jegybank megteremtésében.

Londonból táviratozzák: A bizottság utolsó ülésén a kisanant képviselője kijelentette, hogy a jegyzőkönyvet csak akkor írhatják alá, ha az antant haladékat ad azoknak az adósságoknak a megfizetésére, amelyekkel a kisanant a nagvantantnak tartozik. Erre Cecil lord kérte a jelenlevőket, hogy a jegyzőkönyv aláírását ne halogassák, mert Magyarország helyzete rendkívül nehéz. Clausey azt hangoztatta, hogy a siker attól függ, hogy a nagvantant honorálja-e a kisanant kívánóságait.

HIREK.

A házépítési akció.

(Téglagyárat létesít Arad városa.)

(Saját tudósítónktól.) A régen nélkülözött házrenoválások és építkezések megkönnyítése érdekében, érdekes akciót kezdett Arad város vezetősége. Mint ismeretes a katasztrofális lakásimiséget tisztviselő házak építésével akarják megszüntetni. Az építkezés megkezdését azonban illuzóriussá teszi az építkezési anyagok nagy drágasága. A város vezetősége most azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy nagyszabású, számos munkással dolgozó téglagyárat létesít, amely előállítási áron látná el téglával az építkezni akarókat.

A Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott Muresanu János aradvárosi főmérnökkel, aki kijelentette, hogy a városi téglagyár alapításával elhárítják az építkezés megindítása elől a legnagyobb akadályt.

Freund városi építészmérnök azzal az érdekes indítvánnyal fordult az aradvárosi tanácshoz, hogy rendelje el az összes Aradon létező lakhatatlan és romszerű építmények lebontását. Célja az, hogy ezzel a város nagymennyiségű féglanyagot, és üres telket nyerjen. A városi tanács legközelebbi ülésén tárgyalja az indítványt.

— Gritta Ovidiu bucsuja az aradi rendőrségtől. Gritta Ovidiu volt aradi rendőrprefektus ma délelőtt az aradi rendőrségen összehívta a rendőrtiszteket és rendőrségi hivatalnokokat és meleg szavakkal köszönte meg odaadó buzgalomukat, amelyet három éves működése alatt tanúsítottak. Kérte a rendőrtiszteket, hogy ugyanolyan buzgalommal támogassák az új rendőrprefektust, dr. Filotti Zamfirt munkájában.

— A német birodalmi gyűlés össze hívása. Berlinből táviratozzák: A birodalmi gyűlés előreláthatólag február tizedikén ül össze. A kormánynak az a felfogása, hogy ez az összehívás a végső terminus, mert a felhatalmazási törvény tizenötödikén lejár.

— Jenő volt főherceg feleségül vesz egy dusgazdag özvegyet. Genéből jelentik a Matinnak, hogy Jenő volt főherceg feleségül veszi Burghardt dusgazdag svájci nagykereskedő özvegyét.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Kerekes János igazságügyi tisztviselőt az aradi ügyészség főhírodájába könyvelőnek nevezte ki.

— Az aradi főügyész Bucurestiben. Seciureanu Romulus aradi főügyész Bucurestibe utazott. A főügyész távolléte alatt a vezető-ügyvéski teendőket dr. Ficker Károly főügyész látja el.

— A Hitler-pör tárgyalása. Münchenből jelentik: A Hitler-pört február tizennovolcadikán Landsbergben tárgyalják, ahol a vádlottak fogóságban vannak. Az ügyészség eléllt attól, hogy a tárgyalást Münchenben tartsák, nehogy tápot adjanak a Hitler-mozgalom föléledésének.

— Áthelyezés a határrendőrségen. Popa Constantint, aki huzamosabb ideig az oltalai határrendőrség főnöke volt, a belügyminiszter a curtici határrendőrséghez helyezte át. Popa Constantin már működött a curtici határrendőrségen és az utasok előnyösen ismerik a szimpatikus határrendőrséget.

— Letartóztattak egy volt szegedi főispánt. Budapestről jelentik: A tanítók bankja ügyében ma őrizetbe vették Wasek Ernő ügyvédet, volt szegedi főispánt és kormánybiztost. Ugyanis kiderült, hogy a bank klienturáját főképpen Wasek toborozta kisemberekből, tisztviselőkből és városi alkalmazottakból.

— Timisoarai újságírók jelmezestélye február hó elsején.

— Aradi újságírók jelmezestélye február 2-án a Központi szálló nagy termében.

— A frankesés politikai hatása. Párisból táviratozzák: Parlamenti körökben számolnak azzal, hogy a kormány a frank zuhanása miatt kisebbségben marad. Bár senki sem kételkedik abban, hogy ebben az esetben Poincaré kénytelen lesz lemondani, de bizonyosra veszik, hogy Ismét Poincarét bízzák meg a kormány megalakításával. A Petit Parisien annak a véleményének ad kifejezést, hogy Poincarét már csak azért sem szabad helyéről eltávolítani, mert ezt a németek diadalujongással fogadják.

— Dr. Miron Jusztin ügyvédi irodáját Strada George Popa (Ferdinand-ucca) 1. szám alá, saját házába helyezte.

— Az aradi háztulajdonosok szövetsége felhívja ama tagjait, kik az 1924. február 3-án d. e. 10 órákor Brasovban (Brassóban) megtartandó országos kongresszuson részt venni öhaitanak, hogy évégből f. hó 27-ig a délutáni órákban a szövetségi irodában (Str. Ilarie Chiendi No. 1—13.) jelentkezni sziveskedjenek. Az elnökség.

— Bére Ilon Kerpel könyv árában.

— Iparos bál. A február 2-án meg tartandó bálra megkezdtek már a meghívók szétküldését. A meghívandók névsora természetesen a legnagyobb körültekintéssel történik, azonban a rendezőség kéri mind azokat, akik vasárnapig meghívójukat nem kapnák kézhez és arra igényt tartanak, azt az Ipartestület jegyzői hivatalában sziveskedjenek bejelenteni. A rendezőség egvéként is fáradságátlanul dolgozik, hogy úgy az anyagi, mint erkölcsi siker az estélyt a közönségnek soká kedves emlékébe tartsa és a Menház megvalósítását közel hozza a célhoz. A terem díszítése méltó kell hogy legyen a felkért védnökök és védnökökhöz és a maga pompájában feltűnést fog kelteni. A főrendezők erre vonatkozólag a szükséges megbeszéléseket Breuner szobafestő és decorateur, Gáspár villanyműszerész és Jahada színpadmaléval már megtartották.

Papok a naptáregyesítés ellen.

(A görögkeleti egyház katolizásától tartanak.)

Bucurestiből táviratozzák: A Bucurestii egyházi körökben élénk mozgalmak észlelhetők, amelyek meg akarják akadályozni a naptáregyesítést. Cristea metropolita lemondása a mozgalmak következtében várható. A besszarábiai és a környékbeli egyházakban szintén élénken tiltakoznak a naptáregyesítés ellen és azzal érvelnek, hogy az új naptárral a görög keleti egyház katolizálása fog bekövetkezni. A mozgalom a legkomolyabb mérveket öltötte és valószínűleg

— A mexikói honyodalom. Washingtonból jelentik: A mexikói felkelők az Egyesült-Államokból érkező két löszerszállítót elfoglaltak. Ugy hírlik, hogy a szövetségi kormány szökni készül és Mexikóból székhelyét az ország belsejébe: Saint Louis de Potosi városába szándékozik áttenni.

— Negyvenmillió értékű váltót elloptak. A resicai vasművek feljelentése szerint Spindler János nevű furárjuktól a Bucuresti gyorsvonaton 90 darab váltót loptak el, melyeknek elfogadói Andreyi Károly aradi, Thellmann Vilmos timisoarai, a Lugoji Népbank s több oradea-marei, brasovi és dragasani cég. A váltók negyven millióról szólnak.

— AAC. táncanfolyama pénteken este fél 9 órakor kezdődik a Fehér Kereszt nagytermében.

— Meggyilkolt öreg házaspár. Szabadkáról jelentik: A napokban borzalmas gyilkosságot felezték fel Bezdánban. Vessas József 86 éves bezdáni földművest és feleségét ismeretlen tettesek éjjel álmukban megölték és hátával agyonütötték őket. A gyilkosság elvégzése után feltörték az összes szekrényeket és a lakást kirabolták. A meggyilkolt házaspár mellett egy papirdarabot találtak, amelyre két szó volt írva: ezzel tartoztam. A rendőrség megindította a nyomozást, azonban eredményt eddig nem tudott elérni.

— Dr. Winnand-féle hársfamézcukor a legjobb szer köhögés és rekedtség ellen. Ügyeljünk a névre!

— Révay Lexikon XVI. előjegyzés, újl. könyvek, dossiék. Kerpelnél.

— Magzatelhajtás következtében meghalt. Barzava községben Dávid Ilona munkásleány magzatelhajtás következtében meghalt. Az aradi ügyészség utasítást küldött a barzavai csendőrségnek a nyomozás megindítására és a bűnös születésné letartóztatására.

— „Jeunesse“ leány ruhaszalón csinosan, divatosan, olcsón készít ruhákat és kabátokat. Bul. Gen. Dragalina 16. (Apponyi-körut 8.) I. em.

Fiu vagy leány?

Párisból táviratozzák: A párisi orvosegyetemen felolvasást tartottak, amelyen a legvilágosabban megmagyarázza, hogy miképp lehet a születendő gyermek nemét meghatározni. A módszert dr. Isaac Fried, csehizlovák orvos találta fel. Az orvos bármely asszony vérének megvizsgálása után négy hónappal a születés előtt megtudja állapítani, hogy a születendő gyermek fiu lesz-e, vagy leány. Az egyik párisi lap szerint dr. Fried a párisi Laribaisiere kórházban bebizonyította, hogy a

meg fogja akadályozni a naptáregyesítést.

Az egyház kebelében egy másik mozgalom is érezhető, amelyet Popescu lelkész irányít. Popescu új vallást hirdet, amely merőben ellentézik a görög keleti vallás tanáival. A szinodus megvizsgálta az esetet és Popescut bűnösnek találva, tévtanok hirdetéséért megvonta tőle a papi méltóságot. A hívők kijelentették, hogyha Popescut nem helyezik vissza, új vallást alapítanak és mindnyájan kilépnek a görög keleti egyházból.

sok jelentétfében módszerének helyességét.

A Daily Telegraph híradása szerint a londoni Pasteur intézet két orvosának Manuelianának és Bialsnak sikerült a veszetség bacillusát kiválasztani. Tudniillik minden bacillus bizonyos anyaggal van körülvéve és így nem sikerült behatóbb kutatás alá vetni. Ha a hír igaz, akkor az orvosi tudományak nemsokára sikerülni fog a veszetséget minden esetben gyógyítani. Ugyanakkor megemlíti a lap, hogy egy japán orvos Hildeyo Noguchi már 1913-ban megtalálta a veszetség bacillusát és állatokon kísérletezett velük, de egyelőre eredménytelenül. New Yorkból jelentik, hogy dr. A. R. Dochez a Columbia egyetem professzora a vörheny ellen új szérumot talált fel, amellyel számtalan esetben a legsikeresebb eredményt érte el.

Brutális rendőrkapitány.

(A pancsovai rendőrfőnök megvert egy szerb lapszerkesztőt.)

Pancsováról jelentik: A napokban a pancsovai rendőrfőkapitány sürgősen beidézte Tomandl Mihóvil dr.-t egy pancsovai szerb demokrata lap szerkesztőjét. Amikor az újságíró a rendőrségen megjelent Hrisztics V. Milan főkapitány egy ütéssel összetörte Tomandl szemüvegét, ami által a rövidlátó újságírónak lehetetlenné tette a védekezést. Azután nekiment az újságírónak és kézzel, lábbal majd egy hirtelen előkapott bottal bántalmazta. Végre sikerült az újságírónak az előszobába menekülni, ahol azonban megfogták a rendőrök és tartották addig míg a főkapitány folytatta a verést. Nagy nehezen, véresen, összetörve az államügyészhez vánszorgott és feljelentést tett a brutális rendőrtiszt ellen. A városban a legnagyobb felháborodással tárgyalják az esetet és erélyes tiltakozásra készülnek. A pancsovai ügyvédek gyűlést tartottak és táviratot intéztek a miniszteriumhoz, amelyben kérték a hatáskörét túllépő rendőrtiszt fel függesztését. Boskovicz Dusan dr. demokratapárti képviselő szintén táviratozott a miniszteriumba, amelyben kérte a főkapitány azonnali távozását és brutálisának erélyes megtorlását. A főkapitány minden kvalifikáció nélkül került

hivatalába és eddig 60—70 különböző büntügyi feljelentés van ellene. Egy ízben fel függesztették, de befolyásos rokonai által újra elfoglalhatta hivatalát.

A dollárszélhámós

(Veszedelmes csalót fogott el az aradi rendőrség.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség ma délelőtt egy, valkmerő és veszedelmes szélhámóst tartóztatott le, aki raffinált trükkökkel csapott be számos aradi, gáji és Arad környékbeli községek lakosait. A letartóztatott ember Csabay György, elegánsan öltözött fiatal ember, aki szélhámosságai révén több mint 100 ezer lejt szedett össze. Csabay György hónapok óta folytatja tizelmeit és a rendőrséghez számos feljelentés érkezett ellene. Az elegáns fiatal ember azzal az ürüggyel kereste fel áldozatait, hogy ő az aradi postahivatal megbízottja és azért jött, hogy tudtára adja az illetőknek, hogy Amerikából nagyobb összegű pénzüket és csomagjuk érkezett, amelyet csak az ő közvetítése révén vehetnek át. Ezzel az ürüggyel mindenképp nagyobb összegűt osalt ki, akik természetesen többé színet sem láttak. Csabay György ravaszul készült ötletét arra is felhasználta, hogyha néhány percre valahol őrizetlenül hagyták, a kezeltgyébe eső értékes tárgyakat eltüntette. Azonkivül faügynökösködéssel is foglalkozott. Több helyen olcsó ajánlatot tett tűzfára, a jó megjelenésű fiatal emberben megbízták, feladták a rendelést, amelyre Csabay nagyobb összegű előlegeket vett fel. Természetesen a fát nem szállította.

A rendőrséghez a szélhámós ellen számos feljelentés érkezett és a rendőri prefektúra Stamura György szubkomiszárt bízta meg a nyomozás vezetésével. A szélhámóst ma délelőtt sikerült Gáiban tettenérni, amikor egy ottani családnak vitte az örömhírt, hogy Amerikából 3000 dollárjuk érkezett, de ezt az összeget csak úgy kaphatják meg, ha neki 3 ezer lejt kifizetnek. Az illető családhoz először tegnap ment el Csabay, ott azt mondták neki, hogy jöjjön vissza ma délelőtt, hogy a három ezer lejt előteremtsek. Közben jelentést tettek a rendőrségnek. — Stamura komiszár ment ki Gáiba és megvárta Csabay Györgyöt. Ott a helyszínen azonnal letartóztatta és a rendőrségre szállította. A veszedelmes szélhámós az eddigi feljelentés szerint több mint száz ezer lejtel károsította meg áldozatait. Valószínű azonban, hogy ez az összeg még emelkedni fog, mert Csabay nemcsak Aradon, hanem a környéken is üzlet szélhámosságait, az eladás folyik ellene.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Valorizációs törvény Magyarországon.

(Elváltatják a valutaingadozásból származó fizetési bonyodalmakat.)

Budapestről jelentik: Nagy Imre igazságügyminiszter a korona állandó értékcsökkenéséből származó kereskedelmi és jogi zavarok hatása alatt oly törvényjavaslatot készített, amelyek a valutaingadozásból származó bonyodalmak elhárítását célozzák. Az első törvényjavaslat egyes időszaki pénzügyi szolgáltatások felemeléséről szól, amelyben a fixösszegben megállapított tartás, ellátás nagy életjáradék összegei a jogosított fél kérelmére felemelhetők. A második törvényjavaslat a kármentés címén megszabott járadék felemelését engedélyezi. A harmadik törvényjavaslat az adás-vételi jogügyekben megállapított készpénzügyi vételár összegének meghatározásáról vonatkozik.

E törvényjavaslat szerint: ha ingó vagy ingatlan dolog adás-vétele iránt az 1923. év június hó első napja előtt létrejött szerződésben megállapított és az 1924. évi

január hó első napja előtt még ki nem fizetett pénzügyi vételár összege a korona vásárlóerejének csökkenésére és ennek folytán a vétel tárgyának értékében bekövetkezett emelkedésére való tekintettel aránytalanul csekély értékűvé vált, a vevő az előző kérelmére a kikötött vételárát fölemelni köteles, amennyiben a vétel tárgya még a tulajdonában van, illetve 1924. január első napján még a tulajdonában volt. Amennyiben a korona vásárló erejének növekedésére és a vétel tárgyának forgalmi értékében bekövetkezett csökkenésre való tekintettel a fölemelt összeg időközben aránytalanul magasná válik, a vevő árszállítást követelhet. Ez a törvény adás-vételi ügyekben ellenszolgáltatás-ként megállapított pénzügyi tartásra vagy ellátásra, életjáradékra, ugyancsak kereskedelmi ügyletekben alapuló vételárkövetelésekre nem nyer alkalmazást.

megelégedését fejezte ki az elnöknek előadásáért. A bizottság jelentésében hangsúlyozni fogja, hogy az aranybank hasznosított tevékenységének első feltétele a külföld segítségé.

Elkobzott áruk árverése. Az oradea-marei (nagyvárad) vámhivatal helyiségeiben 1924. január 25-én délelőtt 10 órakor a következő elkobzott áruk kerülnek árverésre: három teherkocsi 7 lóval, két darab áruszállító teherautó, 1470 darab szózott és szárított gödölvébőr és 70 darab szózott és szárított kecskebőr.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Január 23.) Francia frank 9.50, svájci frank 35, dollár 202.50, dinár 2.35, szokol 6, lira 8.85, angol font 8.75, magyar korona 0.0045, osztrák korona 0.0028.50. Kifizetések: Budapest külföldi 135, belföldi 180, Bécs 354, Prága 5.80, Zürich 34.75, Milano 8.74, London 8.50, Páris 9.20, Newyork 201, Belgrád 2.30.

Temesvári valutaárak. (Január 23.) Newyork 201, dollár 203, London 853, angol font 850, Páris 10.20 francia frank 10, Milano 8.78, lira 8.70, Prága 5.85, szokol 5.75, Zürich 34.90, svájci frank 34.70, Belgrád külföldi 2.30, belföldi 2.28, dinár 2.18, Budapest külföldi 130, belföldi 180, magyar korona 177, Bécs 352, osztrák korona 340.

Zürichi nyitás. (Január 23.) Amsterdam 215, Newyork 578.87.50, London 2450, Páris 26.50 Milano 25.20, Prága 16.80, Budapest 0.02.05, Belgrád 6.61.50, Bucaresti 2.86, Bécs 0.0081.25.

Zürichi zárlat. (Január 23.) Amsterdam 214.87.50, Newyork 579.50, London 2451.50, Páris 26.50 Milano 25.20, Prága 16.80, Buda-

pest 0.02.05, Belgrád 6.62.50, Bucaresti 2.87.50, Bécs 0.0081.25.

Bucaresti tőzsdezárlat. (Január 23.) Páris 9.10.

1. angol font 8.80, francia frank 9.40, svájci frank 35.50, lira 9, drachma 4, dinár 2.15, dollár 201, lengyel marka 0.00025, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.0060 szokol 5.65.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Január 23.) Napoleon 103.000, Belgrád 345—377, Bucaresti 154—169 London 127770—140120, angol font 128070—140420, Newyork 30200—33300, Páris 1380—1530, francia frank 1395—1545, Prága 876—975, Bécs 0.41.90—46.

Tanügy.

Félévi magánvizsgálatok. A timisoarai magyar-német állami liceumban az első félévi magánvizsgálatokat január hó 29., 30. és 31-én tartják meg. A tanulók 29-én reggel 8 órakor az igazgatóságnál jelentkeznek. A tanulók vizsgadíj fejében az alsó osztálybeliek 200, a felső osztálybeliek 300 lejt fizetnek.

Uj tanfolyam. Január 24-én az aradi fa- és fémpari szakiskolában dinamó-tanfolyam kezdődik. Beiratkozások az iskola igazgatói irodájában naponta 5—6 óráig.

Aradi mozi hírek.

Kertész Dezső Aradon. Általánosan ismert jellegzetes alakja tűnik elénk az Uránia színház filmdrámájában, a Sulamithban. Csütörtökön és pénteken kerül még színre a csodálatosan szép keleti történet, melynek másik főszerepét a legszebb magyar színésznő: Lenkeffy Ica, Velenca szépségversenyének győztese játssza. — Sulamith roban az álma után, amelyet egy varázsos éjszaka utjefölésül küld neki. Gyötördéseken, szenvedéseken visz az út az álom felé s végül a tragédia pillanatában elérkezik a megmentő Absolon. A szerelem, a nagy egymásra találásnak boldog pillanatai következnek s Sulamith álma boldog befejezéshez ér.

Pokol a földön címet viseli a Sétán helytartója, az utóbbi idők legnagyobb kalandfilmjének második része. A Harry Piel-film második részében bontakozik ki teljes való jában, itt kezdődik a nagy élet-halál hajszája Harry Piel s a gonoszlelvő Ravelio között, aki mindenáron magához akarja kényszeríteni Evelint. Minden jelenet, minden felvonás új szenzációt tartogat s végül mégis Harry Piel ördögi ügyesége legyőzi a gonoszlelvőket. A szenzációs film csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap kerül színre.

A szerkesztésért felelősen: KÖCSY JENŐ, felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTTÉR.

12 rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

ERTESITÉS!

Ertesítjük t. üzetteleinket és ve-roinket, hogy a Bulev. Regele Ferdinand 6. szám alatti üzletünket megszüntettük, melyet egyidejűleg ARON EMIL ur az üzlet eddigi vezetője a cégtől barátságos uton meg-vált és fentti üzletet saját cége alatt fogja tovább vezetni.

Vegyészeti gyárunk továbbra is Strada Dorobanilor (Urbán Iván-ucca) alatt folytatja az üzemet.

Arad, 1924. január 23. 554

Tisztelettel:

MERCEDES vegyipar.

ARADON föntvonalon levő, JÓHÍRNEVŰ

hentes-, kolbászka- és füstöltáru-üzletem

visszavonulás miatt, esetleg teljes műhelyberendezéssel olcsón eladó. Bővebbet:

WALLINGER-irodájában. Arad, Str. Unirel 13. (Fábián Gábor-ucca). 15008

MAGANHAZI!

2 szoba konyha, nagy műhely égetett téglából, mely 1 szoba konyhás lakásnak is átalakítható, szép nagy kert, gyönyörű világos háló, csiszolt hármastollett tükörrel, stb. butorral együtt az állomás mellett repatriálás miatt 85.000 lejté azonnal átadó. Bővebb felvilágosítást kizárólag „VICTORIA”-iroda Arad Piaja Avram Iancu 16. ad. 560

Malom bérlet!!

Gőzmalom legjobb buzsatermő vidéken, vasúti állomás tözsomszédságában, nagy forgalommal egy 3 szobás és 3 egyszobás lakással, nagy dísznőbúzával, 5 évi időtartalomra, betáblázott bér szerződéssel, haszonbérbe adó, azonnal átvehető. HAASZ-iroda Arad, Str. Románul 5. Zrinyi-4

Mindennemű szózott halak, különleges füstölt halak, füstölt hering, fekete kaviár érkezett

Luttwák József céghez, Arad. Eladás nagyban és kicsinyben. 552

Megfelelő házak,

üzletek, elfoglalható lakással, bámulatosan olcsón vehetők:

WALLINGER-iroda utján Arad, Str. Unirel 13. (Fábián G.-ucca). 15008

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok
KANADA — KUBA — MEXIKO —
NEW — ORLEANS — HAITI —
ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA felé.

Felvilágosításokat nyújt:
SOC. „SARNIA”
Pasajni Comedia, BUCUREȘTI
és „RECLAMA” Címj.

„Rador” No. 910. 467

Bizományba provisió nélkül átveszek bármilyen árut, azok előleget, vásárlók magas árban STERNBERG, Timisoara Mercy-1.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

KIFUTÓ FIU, megbízható, 14-15 éves jó fizetéssel bankba, február 1-ji belépésre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 553

AZONNALI belépésre idősebb, jó család ből való asszony 3 kisleány mellé kerestetik. Cim Sanlani (Szentleányfalva) Hitelszövetkezet. 545

SEGÉD a rövidíró szakmából, román-német nyelvismerettel, lehet leány is, alkalmazást nyer. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 547

GYERMEKTELEN házaspár elsejére házmasternek kerestetik, a nőnek háztartásban segédkeznie kell. Cim Arad, Str. Eminescu 8. szám. 557

FŐZŐNŐ azonnal felvétetik. Cim Arad, Strada Dimitrie Greceanu (Perényi-ucca) 11. 556

TAKÁCSSEGÉD állást keres azonnalra. Cim Baltazar Szeigried Guttenbrunn (Hidegkut) 646. házszám. 558

IRODAI teendőket látás magyar-német gép- és gyorsíró kisasszony, aki a román nyelvet is bírja, helybéli vállalkozó kerestetik. Ajánlatokat „Biztos jövő” jellegre a Kelet hírlapirodába Arad kérünk. 10.010

MEGBÍZHATÓ bejáró takarítónőt keresünk elsejére. Cim Arad, Strada Vicentiu Babes (Kiss Ernő-ú.) 18-6a) 10.010

ELŐNYÖS javadalmazással, megbízható gyakorlott egyéneket portásnak, továbbá vizsgázott kazánfűtőket keres nagy iparvállalat. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10.010

SOLIDE Deutsche sucht stelle als Stütze oder zu Kindern. Gute Behandlung u. Familienanschluss erbeten. Adresse in der Administration der Aradi Közlöny. 566

GYAKORNOKOT keres előkelő vállalat. Ajánlatokat referencia megjelöléssel az Aradi Közlöny kiadóhivatalában „Munkaszertető” jellegre kérem. 564

Lakás.

IRODAHELYISÉGNEK alkalmas 2 szobát keresünk lehetőleg a főúton. Ajánlatokat Kelet hírlapirodába Arad kérünk „Comptoir” jellegre. 10.010

KÉT-HÁROM szobás lakást belvárosban lelépés mellett átveszek. Ajánlatokat „Házaspár” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 565

Vétel és eladás.

HÁLÓ és szalon berendezések, ebédlő perzsa szőnyeg, villany candelaber, hintaszék, antik asztal, frack öltöny, gobelin és egyéb kézimunkák, dísz tárgyak, finom szövet és száda függönyök, butorok, asztal és ágynemű eladók. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) l. em. 1000

HA olcsón és elegánsan akar berendezkedni, vegyen antik butort Salon Artistic-ben. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 110

ZONGORA, elsőrendű bécsi gyártmány, olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőhivatalában Arad. 15.006

IRÓGÉP amerikai sistem és egy kopirés olcsón eladó. Megtekinthető „Victoria” irodában Arad, Piata Avram Iancu No. 16. 561

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

EZÜST és dísz tárgyakat, szőnyegeket, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fohérműveket, butorokat, bizományosa veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) l. em. 521

MŰTÁRGYAKAT, perzsa és szírnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

EGY masszív Wertheim-cassa eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 548

HASZNALT divány és íróasztal eladó. Cim Arad, Strada Ionescu 9-11. (Gróf Károlyi-ucca 7.) 549

EGY zongora eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 550

EZÜST csemegeállvány összeállítható három metszett kristály lappal olcsón eladó. Arad, Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 6-9. Kutschera. 521

Ingatlan.

ARAD, STR. COSBUC (Wesselényi-ucca) 61. számú magánház 3 szoba fűtőszobával eladó. Bővebbet ugyanott a déli órákban. 307

ELADÓ HÁZ Arad, Str. 29. Decembrie (Hasszinger-ucca) 6. szám. Bővebbet ugyanott. 515

KÜLVÁROSI ház azonnal átvehető nagy forgalmu korcsmával, egyszobás lakással 140.000 lejért eladó. Teher 35.000 lej. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.004

ARAD, Strada Mărășesti (Kossuth-uccában) átvehető gyönyörű nagy műhelyvel, háromszobás lakással, ipartelepnek alkalmas ház eladó. Megbízott Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.004

Jóminőségű vászon à Lei 36.-- Eisele János cégnél

Arad, Strada Melianu (v. Foxray-ucca), Hunyadi-palota. — Reklám dr 1 551

Nemesített hatvani zárt toku, kék

vetőmagmák

valamint az összes gazdasági és konyhakerti import

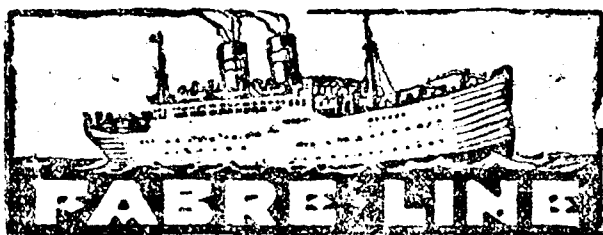
vetőmagvak

fajtiszta, elite minőségben kaphatók

14811

Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T., Arad

(Gazdasági Egyesület.)

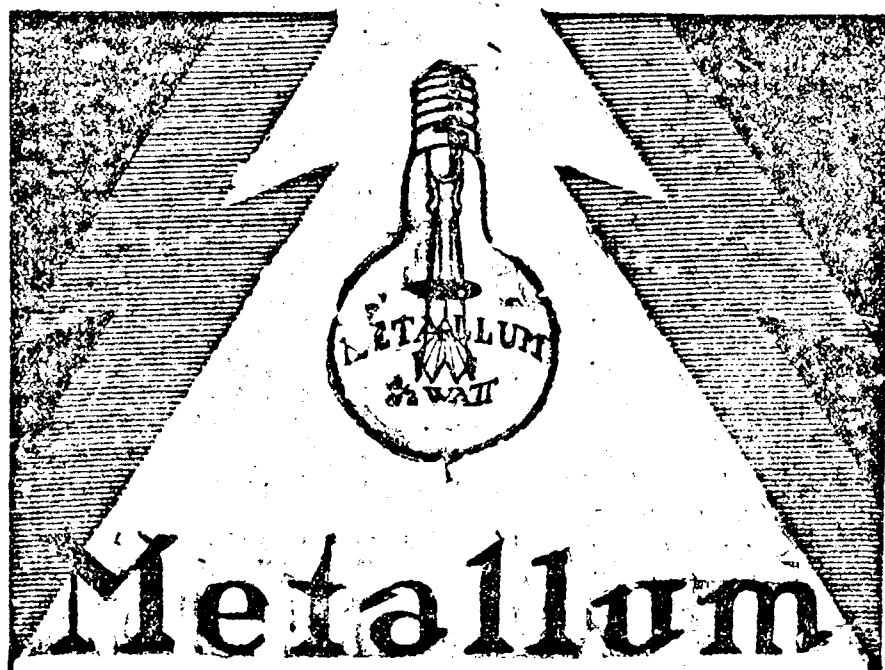
Francia-Hajózási Társaság. — Direkt vonalak átezállás nélkül.

CONSTANTA direkt NEWYORK.
CONSTANTA-CANADA.

CONSTANTA-JAFFA-MARSEILLE.
CONSTANTA-DEL-AMERICA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77

„SARNIA” Pasagiul Comedia, BUKAREST és „Reclama”, Cluj.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépe. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdászok.

Déltáni és estélyi ruhák

Bundák,

Fehérneműk,

Szőrmék

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

Kolzer

divatruházában, 1924

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

Különféle.

MODERN fehérnemű kelengyékét, művészes előrajzolást, tömegmunkát vállalok. Arad, Strada Blandusiei 1. (Közép-ucca 17.) 546

TALÁLTATOTT karcsatt-óra. Igazolt tulajdonos átveheti Arad, Str. Mărășesti 1-3. szám alatt Dörner Tamásnál. 555

KISEBB harmonium hérbé kerestetik. Címek Kelet hírlapirodában Arad adandók le. 10.010

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Eladó üzletek és irodahelyiségek
Üzletek és irodahelyiségek berendezéssel és anélkül, legjobb helyen Aradon 6, 8, 12, 25, 45 ezer lejért és Bucurestiben főpályaudvar közelében elsőrendű vendéglő, mely bármily lerakataknak is alkalmas, családi okok miatt 110.000 lejért azonnal átadó. Bővebbet „VICTORIA” irodában Arad, Piata A. Iancu 16. 559

Tosse gyártmányok:

Bismogenol, Fluidocystol, Gonocystol, Hexacystol, Kollentum basicum, Mollentum soabiosum, Oxyuratum pro klisma, Oxyuratum tableta, Peptozon, Pyracetin tabl., Pyracetin pulvis, Primitatum fluidum, Pranatol, Supersan, Styptural liquidum et injectio, Walodigan. 468

Dr. Földes & Hehs, Arad.

Zsák,
zsineg,
ponyva.

308

Havas Dezső Timisoara

Román fordító

ki a magyar-román fordítási munkában és gépírásban nagy gyakorlattal rendelkezik, jól járván a mező alkalmazást talál.

Kizárólag perfbet munkasrik „Fordító” jellegre KELET hírlapirodában ARAD, adják le ajánlatukat. 10010

Irodáknak, éttermeknek építésznek nélkülözhetetlen

Fekete Franciska-féle

„Cadmos”

Első romániai hektográf-masszagyár Timisoara, IV., ker. Jv. Gh. Baritín (Zöldpászti-ucca) 12. a. A „Cadmos” hektográf-massza a másolás diadala, aki azt megismeri, rögtön meg is kedveli. 812